

Ба Шурои диссертатсионии 6D.KOA-029
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
734025, ш. Душанбе, кӯчаи Рӯдакӣ, 17

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Пиров Аламшо Каримович дар мавзуи «Хувияти чандсатҳӣ ва хусусиятҳои ташаккули он дар фазои бисёрфарҳангӣ (таҳлили фалсафӣ-ичтимоӣ)» барои дарёфти дараҷаи доктори илмҳои фалсафа аз рӯйи ихтисоси 09.00.11 – фалсафаи иҷтимоӣ (илмҳои фалсафӣ)

Рисолаи диссертатсионии Пиров Аламшо Каримович ба мавзуи мубрам – хувияти чандсатҳӣ ва хусусиятҳои ташаккули он дар фазои бисёрфарҳангӣ, табиати муносибатҳои байни миллатҳо, гурӯҳҳои гуногуни этникӣ (қавмӣ), ҷустуҷӯи роҳҳои мусолиҳатомезу боэътимоди муносибат байни онҳо бо мақсади нигоҳ доштани суботи ҳаёти ҷамъиятӣ бахшида шудааст. Зарурати омӯзиш ва таҳлили фалсафӣ-ичтимоии масъалаҳои вобаста ба хувияти чандсатҳӣ ва хусусиятҳои ташаккули он дар фазои бисёрфарҳангӣ аз он бармеояд, ки шиддат гирифтани ихтилофоти ҷаҳони муосир таҳти таъсири равандҳои ғайриҷаҳонишавӣ, агар аз як тараф, боиси ба дараҷаи сифатан нав баровардани ҳамкориҳои байни давлатҳо гарданд, аз тарафи дигар, сабабгори тезтунд шудани фазои ҷамъиятии давлатҳои миллии мегарданд.

Муаллиф дар автореферат таъкид менамояд, ки таҷрибаи рисолаи рушди Тоҷикистон дар давраи соҳибистиклолӣ нишон дод, ки бидуни ба эътибор гирифтани вижаҳои хувияти миллии, анъана, расму ойинҳо, тарзи зист, муоширати субъектҳои иҷтимоӣ таъмини суботи ҷомеа ҳамчун заминаи муҳимми бунёди давлати миллии ғайриимкон аст. Маҳз барои ҳамин, масъалаи таъмини ҳамзистии осоиштаи миллату қавмҳои гуногун дар марҳалаи муосири рушди давлатдорӣ миллии дар Тоҷикистон ба масъалаи хеле муҳим ва ҳаётӣ табдил ёфтааст.

Бо ба назар гирифтани ин нуктаи муҳим, таҳқиқи мавзуи «Хувияти чандсатҳӣ ва хусусиятҳои ташаккули он дар фазои бисёрфарҳангӣ (таҳлили фалсафӣ-ичтимоӣ)» дар шароити имрӯзаи Тоҷикистон натавонанд аҳамияти илмӣ-назариявӣ, балки аҳамияти калони амалӣ-сиёсӣ дорад. Натиҷа ва хулосаҳои рисолаи диссертатсионии А.К. Пиров ба сифати асоси методологӣ барои таҳқиқи минбаъдаи масъалаҳои вобаста ба хувияти чандсатҳӣ ва хусусиятҳои ташаккули он дар фазои бисёрфарҳангӣ ва амали муштараки этникӣ-фарҳангӣ, таҳлили ҷараёнҳои дар ҷомеа рӯйдиханда, таҳия ва амалӣ

намудани сиёсати миллӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонанд мавриди истифода қарор гиранд.

Диссертатсияи А.К. Пиров дар илми фалсафаи иҷтимоӣ дар шароити имрӯза яке аз аввалин кӯшишҳои таҳқиқи маҷмуии фалсафӣ-иҷтимоии танзими иҷтимоии хувияти чандсатҳӣ ва вижагиҳои ташаккули он дар фазои бисёрфарҳангӣ ва амалҳои муштаракӣ этниқию фарҳангӣ дар фазои иҷтимоӣ-фарҳангии ҷомеаи тоҷикистонӣ аст. Объект ва предмет, мақсад ва вазифаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ равшан муайян гардида, сохтори рисола ба мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот пурра мутобиқ буда, ҳама фаслу бобҳои он ҳамдигарро пурра ва такмил менамоянд.

Афтореферат собит месозад, ки А.К. Пиров адабиёти мавҷуда ва осори муаллифони ватанӣ ва хориҷиро оид ба мавзӯи рисола, ки дар онҳо ҷанбаҳои гуногуни масъалаи мавриди таҳқиқ, аз ҷумла масъалаҳои вобаста ба нақши хувият дар таъмини ҳамзистии мусолиҳатомези умумиятҳои этниқӣ (қавмӣ), таъсири амалҳои муштаракӣ этниқӣ-фарҳангӣ ба соҳаҳои гуногуни ҳаёти ҷамъиятӣ, ҳуқуқҳои коллективии умумиятҳои этниқӣ, талаботи сиёсӣ ва манфиатҳои иҷтимоӣ-иқтисодии умумиятҳои этниқӣ, баҳусус нақши хувият дар таъмини ҳамзистии мусолиҳатомези умумиятҳои этниқӣ (қавмӣ) бо ташҳиси асосҳои мутаҳидшавӣ ва рушди муътадили давлати мустақили Тоҷикистон таҳлили ҳамҷониба намудааст.

Хулосаи муаллиф дар бораи он ки «масъалаи таъмини ҳамзистии осоиштаи қавмҳои гуногун дар ҳудуди як воҳиди сиёсӣ дар давраи ҳассоси имрӯзаи инкишофи давлатҳои миллӣ ба масъалаи хеле муҳим ва ҳаёти табдил ёфтааст», ба назари мо, комилан дуруст буда, дар асоси таҳлили илмии натиҷаҳои таҳқиқоти назариявӣ ва амалӣ пешниҳод шудааст. Ҳамзамон хулосаи илмии муаллиф дар бораи «ҳамзистии мусолиҳатомези қавмӣ дар ҷомеаи муосири тоҷикистонӣ аз он бармеояд, ки тӯли таърих ҳамвора дар ҷомеаи тоҷик танаввуӣ қавмӣ ҷой дошта, онҳо бо ҳамдигар ҳамзистии осоишта доштанд» низ воқеияти имрӯзаи ҳаёти иҷтимоӣ-сиёсии Тоҷикистони муосирро инъикос намуда, натиҷаи таҳлили ҷараёнҳои дар ҷомеа рӯйдиханда дар заминаи таълимоту назарияҳои навини илмҳои иҷтимоӣ ва манобеи васеи эмпирикӣ мебошад.

Натиҷаҳо ва хулосаҳои дар автореферат баёнгардидаи муаллиф мантиқӣ ва эътимодбахш буда, бар пояи таҳлили маълумоти сарчашмаҳо ва адабиёти васеи илмӣ, истифодаи методология ва усулҳои муосири таҳқиқоти илмӣ ва дастовардҳои илмҳои гуманитарӣ асос меёбанд.

Автореферат имкон медиҳад хулоса намуд, ки диссертатсияи А.К. Пиров таҳқиқоти мустақилона ва комплексӣ буда, дар он масъалаҳои муҳимми илми

фалсафаи иҷтимоӣ ва ҳаёти ҷомеаи муосири тоҷикистонӣ мавриди баррасӣ қарор дода шуда, ҳалли худро ёфтаанд.

Мавзӯи таҳқиқот ба шиносномаи ихтисоси 09.00.11 – фалсафаи иҷтимоӣ (илмҳои фалсафӣ) мувофиқат менамояд.

Натиҷаҳо ва хулосаҳои диссертатсия дар шаклҳои мухталиф – дар шакли маъруза дар конференсияҳои ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ: Қўрғонтеппа (2015), Бохтар (2018), Кўлоб (2018), Душанбе (2019) баён гардида, ҳамчунин дар шакли таълифоти илмӣ муаллиф, аз ҷумла дар 2 монография ва 24 мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои илмӣ, ки 16-тои он дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи Комиссияи Олии Аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таъби расидаанд.

Диссертатсия дар ҷаласаи кафедраи фалсафаи Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» (суратмаҷлиси №9 аз 20.04.2022с.) муҳокима ва ба ҳимоя тавсия гардидааст.

Бо дарназардошти хулосаҳои дар боло зикргардида, метавон таъкид намуд, ки диссертатсияи Пиров Аламшо Каримович ба талаботи «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, тахти № 267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад. Дар маҷмӯъ, диссертатсияи Пиров А.К. дар мавзӯи «Хувияти чандсатҳӣ ва хусусиятҳои ташаккули он дар фазои бисёрфарҳангӣ (таҳлили фалсафӣ-иҷтимоӣ)» таҳқиқоти илмӣ мустақилона анҷомёфта буда, дар он натиҷаҳои нави илман асоснок ба даст омадаанд ва масъалаҳои аниқ илмӣ ҳалли худро ёфтаанд. Муаллифи диссертатсия Пиров А.К. бошад, барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои фалсафа аз рӯйи ихтисоси 09.00.11 – фалсафаи иҷтимоӣ (илмҳои фалсафӣ) сазовор мебошад.

Муқарриз:

Доктори илмҳои фалсафа, сарҳодими илмӣ
шӯъбаи онтология, гносеология ва мантиқи
Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба
номи А.Баҳоваддинови АМИТ

 Усмонова З.М.

Имзои Усмонова З.М. – ро тасдиқ менамоям

Нозири калони шӯъбаи кадрҳои институти
фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба
номи А.Баҳоваддинови АМИТ

Шозедов Х.

30.08.2022